

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 8.3.2022
COM(2022) 112 final

2022/0077 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-,
Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle
vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted,
ning
määrust (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond,
ning
määrust (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Venemaa Föderatsiooni sissetung Ukrainasse 24. veebruaril 2022 tõi kaasa Ukraina põgenike massilise sissevoolu mitmesse ELi liikmesriiki. Vajadus tegeleda kiireloomuliste rände- ja piirihaldusküsimustega seab liikmesriikide rahalised vahendid järjekordselt surve alla. Suurenenud rändesurvet, sealhulgas survet vastuvõtu- ja varjupaigasüsteemile, tunnevad juba praegu teravalt need liikmesriigid, kellel on Ukrainaga ühine maismaapiir. See surve levib edaspidi kogu Euroopa Liidu territooriumile ja jääb püsima ka pärast 2022. aastat.

Käesoleva ettepaneku üldeesmärk on toetada liikmesriike Ukrainas peetava sõja tagajärgedega tegelemisel. Selleks lihtsustatakse juurdepääsu rahalistele vahenditele, mis on 2014.–2020. aasta programmitöö perioodiks Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondile,¹ Sisejulgeolekufondi raames loodud välispiiride ja viisade rahastamisvahendile² ning Sisejulgeolekufondi raames loodud politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendile³ (edaspidi „2014.–2020. aasta siseasjade fondid“) ette nähtud, kuid veel kasutamata. Ettepanekuga on kavas nende fondide kasutusulatust võimalikult palju suurendada, pikendades rahastamiskõlblikkusperioodi ja tehes kättesaadavaks kasutamata sihtotstarbelised vahendid. Nii välditakse olukorda, kus kasutamata jäänud vahendid lähevad kulukohustuste vabastamise tulemusena kaotsi.

4. märtsil 2022 võeti vastu nõukogu rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ⁴ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse. Rakendusotsuses (põhjenduses 22) on selgitatud, et liikmesriikide pingutusi kõnealusest rakendusotsusest tulenevate kohustuste täitmisel ja ajutise kaitse pakkumisel toetatakse muu hulgas määrusega (EL) 2021/1147⁵ loodud 2021.–2027. aasta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist. Liikmesriikide paindlikkust nende meetmete toetamisel, mis võetakse Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevooluga toimetulemiseks kooskõlas nõukogu direktiiviga 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks, võib aidata suurendada ka 2014.–2020. aasta siseasjade fondide rakendusperioodi pikendamine.

Üldine paindlikkus on vajalik, et tagada rände haldamise terviklik käsitlus, mis põhineb liikmesriikide ja liidu institutsioonide vastastikusel usaldusel, solidaarsusel ja vastutuse jagamisel, kindlustada liidu ühine kestlik varjupaiga-, rände-, julgeoleku- ja

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 168).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 513/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2007/125/JHA (ELT L 150, 20.5.2014, lk 93).

⁴ Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (ELT L 251, 15.7.2021, lk 1).

piirihalduspoliitika ning tugevdada usku liidu suutlikkusse ühendada tõhusalt Euroopa ja liikmesriikide jõupingutused.

2014.–2020. aasta siseasjade fondide rakendusperioodi pikendamine

Käesoleva ettepaneku eesmärk on **pikendada 2014.–2020. aasta siseasjade fondide rakendusperioodi ühe aasta võrra**. Selleks muudetakse 16. aprilli 2014. aasta **määrust (EL) nr 514/2014**, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted⁶. See määrus sisaldab sätteid, mida kohaldatakse 2014.–2020. aasta siseasjade fondide suhtes. Rakendusperioodi pikendamine võimaldab liikmesriikidel võtta kiiresti kasutusele allesjäänud vahendid, et tulla toime Ukrainasse toimunud sissetungi tõttu suurenenud survega oma piiri- ja rändehaldussüsteemidele. Allesjäänud rahalised vahendid võivad lisaks sellele aidata rahuldada täiendavaid julgeolekuvajadusi, mis kaasnevad isikute massilise sissevooluga ELi liikmesriikidesse.

2014.–2020. aasta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kasutamata sihtotstarbeliste vahendite kättesaadavaks tegemine

Käesoleva ettepanekuga on samuti kavas **teha kättesaadavaks Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi raames varem teatavateks konkreetseteks eesmärkideks eraldatud kasutamata summad**, et aidata liikmesriikidel paremini toime tulla survega, mis avaldub Ukrainasse toimunud sissetungi tulemusena nende varjupaiga- ja rändehaldussüsteemidele. Summade kättesaadavaks tegemiseks muudetakse 16. aprilli 2014. aasta **määrust (EL) nr 516/2014**, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond ja nähakse ette selle kasutamist käsitlevad sätted.

Sihtotstarbelise välistulu kasutamise võimaldamine 2021.–2027. aasta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi raames

Selleks et suurendada kättesaadavate rahastamisallikate kasutamise võimalusi eesmärgiga tulla toime ettenägematute tulevikusündmustega, on ettepanekuga kavas anda liikmesriikidele ja teistele avaliku või erasektori rahastajatele võimalus teha 2021.–2027. aasta programmitöö perioodil varjupaiga ja rände haldamiseks täiendavaid osamakseid sihtotstarbelise välistulu kujul. Sihtotstarbeline välistulu kujutab endast liikmesriikide ning teiste avaliku või erasektori rahastajate sihtotstarbelisi osamakseid konkreetsete kuluartiklite rahastamiseks 2021.–2027. aasta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi raames. Sellise võimaliku rahastamisallika lisamiseks muudetakse määrust (EL) 2021/1147,⁷ millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond ja nähakse ette selle kasutamist käsitlevad sätted. Niiviisi saab võtta kasutusele täiendava valmisolekumeetme liikmesriikide tegevuse rahastamiseks varjupaiga ja rände valdkonnas selliste kriiside korral, nagu seda on Ukrainasse toimunud sissetung.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

⁶ ELT L 150, 20.5.2014, lk 112. Määruse pealkiri võib jätta selle kohaldamisalast eksitava mulje, kuid vastavalt määruse (EL) nr 515/2014 artikli 1 lõikele 3 koostoiimes määruse (EL) nr 514/2014 artikli 2 punktiga a kohaldatakse seda ka välispiiride ja viisade rahastamisvahendi suhtes.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (ELT L 251, 15.7.2021, lk 1).

Ettepanek on kooskõlas 2014.–2020. aasta siseasjade fondide jaoks kehtestatud üldise õigusraamistikuga ning piirdub määruse (EL) nr 514/2014 ja määruse (EL) nr 516/2014 konkreetsete sätete sihipärase muutmisega eesmärgiga reageerida Ukrainasse toimunud sissetungist tulenevale kiireloomulisele ja erakorralisele olukorrale. Lisaks on määruse (EL, Euratom) 2018/1046⁸ (edaspidi „finantsmäärus“) artikli 21 lõikega 5 ette nähtud võimalus kasutada tulu sihtotstarbeliselt teatavate kuluartiklite rahastamiseks. See artikkel kehtib kogu ELi rahastuse kohta asjaomases poliitikavaldkonnas.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek piirdub määruse (EL) nr 514/2014 ja määruse (EL) nr 516/2014 sihipärase muutmisega, et reageerida Ukrainasse toimunud sissetungist tulenevale kiireloomulisele ja erakorralisele olukorrale, ning säilitab kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega. Ukrainas avalduva vägivallapuhangu ja sellest tulenevate põgenikevoogudega tegelemine on üks liidu peamisi prioriteete, nagu seda on korduvalt märgitud. Kavandatud lähenemisviis on kooskõlas ka rakendamistsükliga („N+3 reegel“), mis on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013⁹ (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta) artiklis 136. Lisaks on sihtotstarbelise välistulu kasutamine kooskõlas lähenemisviisiga, mida kohaldatakse muude rahastamisvahendite suhtes, mille olulised tegurid on vastupanuvõime ja valmisolek, ja mis sisaldub näiteks nõukogu määruses (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks¹⁰.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Kavandatud liidu meetme õigusliku aluse võib leida Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 78 lõikes 2, artikli 79 lõigetes 2 ja 4, artikli 82 lõikes 1, artiklis 84 ja artikli 87 lõikes 2 sisalduvast meetmete loetelust. Määrus (EL) nr 516/2014 põhineb artikli 78 lõikel 2 ja artikli 79 lõigetel 2 ja 4 ning määrus (EL) nr 514/2014 põhineb kõigil eespool nimetatud sätetel.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

¹⁰ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433, 22.12.2020, lk 23).

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepaneku eesmärk on aidata liikmesriikidel tegeleda Ukrainasse toimunud sissetungi vahetu ja kaudse mõjuga, eelkõige rahuldada suurenenud vajadusi rände ja piirihalduse valdkonnas ning kasutada selleks maksimaalselt ära sarnasteks eesmärkideks ette nähtud ELi vahendeid. ELi õigusakte saab muuta ainult liidu tasandil.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek sisaldab piiratud ja sihipäraseid muudatusi, mis ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik tagamaks, et liikmesriigid saavad Ukrainasse toimunud sissetungi tagajärgedele reageerimiseks kasutada võimalikult suurel määral olemasolevaid rahalisi vahendeid. Sissetung Ukrainasse on suurendanud vajadusi sellistes valdkondades nagu ränne ja piirihaldus. Neid valdkondi rahastatakse otse 2014.–2020. aasta siseasjade fondidest. Seega on ettepanek kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ning kuulub ELi toimimise lepingu V jaotises määratletud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal rakendatavate meetmete hulka. Ettepaneku eesmärgid ja vastavad rahastamise tasemed on proportsionaalsed selle kavandatavate saavutustega.

- **Vahendi valik**

Määruses (EL) nr 514/2014 on sätestatud 2014.–2020. aasta siseasjade fondide rahastamiskõlblikkus- ja rakendusperiood ning määruses (EL) nr 516/2014 konkreetsed eeskirjad Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vahendite kasutamise kohta kõnealusel perioodil. Selleks et pikendada 2014.–2020. aasta siseasjade fondide rahastamiskõlblikkusperioodi ja teha kättesaadavaks Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kasutamata vahendid, tuleb muuta nii määrust (EL) nr 514/2014 kui ka määrust (EL) nr 516/2014. Seda saab teha kehtiva määruse abil. Määrusega (EL) 2021/1147 on loodud 2021.–2027. aasta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond ja nähtud ette selle kasutamist käsitlevad sätted, ning selleks et lisada sätted sihtotstarbelise välistulu kasutamise kohta 2021.–2027. aasta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi raames, tuleb käesoleva ettepanekuga muuta ka määrust (EL) 2021/1147.

3. MÕJU EELARVELE

Mõju eelarvele juba kajastub 2014.–2020. aasta siseasjade fondide eelarves. Käesoleva ettepaneku eesmärk on aidata kasutada 2014.–2020. aasta siseasjade fonde Ukrainast ELi liikmesriikidesse suunduva põgenike massilise sissevoolu tingimustes parimal viisil.

Sihtotstarbelise välistulu mõju 2021.–2027. aasta Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi eelarvele ei ole ette teada. Finantsmääruse artikli 21 lõikes 5 on sätestatud, et eelarve sisaldab ridu, millele on kantud sihtotstarbeline välis- ja sisetulu ning võimaluse korral märgitud ka summad. Eelarveprojekti võib kanda üksnes sellised sihtotstarbelise tulu summad, mille suurus on eelarveprojekti koostamise kuupäeva seisuga kindel.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted, ning määrust (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, ning määrust (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõiget 2, artikli 79 lõikeid 2 ja 4, artikli 82 lõiget 1, artiklit 84 ja artikli 87 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Venemaa Föderatsiooni sissetung Ukrainasse 24. veebruaril 2022 tõi kaasa Ukraina põgenike massilise sissevoolu mitmesse liikmesriiki. Vajadus tegeleda kiireloomuliste rände-, piirihaldus- ja julgeolekuküsimustega seab liikmesriikide rahalised vahendid järjekordselt surve alla. Kriisi olemust ja mõõtmeid arvesse võttes ei piirdu nimetatud ettenägematud vajadused 2022. aastaga.
- (2) Alates 1. jaanuarist 2014 on liidu siseasjade poliitikat rände-, piirihaldus- ja julgeolekuküsimustes rahaliselt toetatud Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist³ ning välispiiride ja viisade rahastamisvahendi⁴ ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahendi puhul Sisejulgeolekufondist (edaspidi „2014.–2020. aasta siseasjade fondid“).
- (3) 2014.–2020. aasta siseasjade fondide rakendusperioodi on vaja ühe aasta võrra pikendada, et liikmesriikidel oleks võimalik kõik nende programmide kasutamata vahendid täielikult ära kasutada ja vajaduse korral oma programmide rakendamine

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 168).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 515/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 143).

kiiresti läbi vaadata, et lahendada Ukrainasse toimunud sissetungist tulenevaid ettenägemata probleeme.

- (4) Samuti on vaja sätestada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 516/2014 raames ette nähtud sihtotstarbeliste vahendite paindlikum kasutamine, kuna praegu takistab määrus 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi kasutamata vahendite kasutamist meetmeteks, mille ülesanne on katta Ukrainasse toimunud sissetungist tulenevaid kiireloomulisi vajadusi.
- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 514/2014⁵ on sätestatud 2014.–2020. aasta siseasjade fondide rakendamise üldeeskirjad, milles käsitletakse muu hulgas kulude rahastamist ja rakendusperioodi; nende üldeeskirjade kohaselt on liikmesriikide väljamaksed rahastamiskõlblikud ainult juhul, kui need tehakse hiljemalt 30. juunil 2023, ning rakendusperiood lõpeb 31. detsembril 2023.
- (6) Alates 1. jaanuarist 2021 kohaldatakse 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohaselt rände- ja piirihalduse valdkonnas uut määruste paketti, mis hõlmab Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi,⁶ piirihalduse ja viisapoliitika rahastut⁷ ning Sisejulgeolekufondi⁸ (edaspidi „2021.–2027. aasta siseasjade fondid“).
- (7) Kuigi 2021.–2027. aasta siseasjade fondide määrused jõustusid 15. juulil 2021 ja neid hakati kohaldama 1. jaanuaril 2021, ei ole liikmesriikide programme [käesoleva määruse vastuvõtmise kuupäeva seisuga] veel heaks kiidetud.
- (8) Selleks et tagada 2014.–2020. aasta ja 2021.–2027. aasta siseasjade fondide poliitikaeesmärkide järjepidev rakendamine ning sujuv üleminek 2014.–2020. aasta programmitöö perioodilt 2021.–2027. aasta programmitöö perioodile, mis muudaks liikmesriikide halduskoormuse võimalikult väikseks, on vaja, et asjaomaste rahastamisvahendite rakendamine teataval määral kattuks.
- (9) Sellele vajadusele osutatakse selge sõnaga ka 2021.–2027. aasta siseasjade fondide õiguslikes alustes ja määruses (EL) 2021/1060,⁹ mille kohaselt võib alates 1. jaanuarist 2021 kantud kulusid käsitada tagasiulatuvalt rahastamiskõlblikuna.
- (10) Kuigi need sätted aitavad ületada rahastamisvahendite vahelist lõhet, tuleneb 2014.–2020. aasta siseasjade fondide rakendamise lõppkuupäevast ja 2021.–2027. aasta siseasjade fondidest rahastatavate programmide arvatavatest heakskiitmiskuupäevadest oht, et tekib märkimisväärne rahastamispuudujääk. Sellele võivad järgneda likviidsusprobleemid, kuna Ukraina põgenike massiline sissevool tekitab lisasurve nendest fondidest rahastatavatele rände- ja piirihaldusmeetmetele.
- (11) Seda ohtu süvendab asjaolu, et 2014.–2020. aasta siseasjade fondide puhul kasutatakse eelarveliste kulukohustuste rakendamiseks lühemat tsüklit (N+2 reegel), mis ei ole kooskõlas muude jagatud eelarve täitmise alla kuuluvate ELi rahastamisvahenditega, näiteks ühtekuuluvusfondidega, mille puhul kehtib pikem rakendusperiood

⁵ ELT L 150, 20.5.2014, lk 112.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (ELT L 251, 15.7.2021, lk 1).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1148, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (ELT L 251, 15.7.2021, lk 48).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1149, millega luuakse Sisejulgeolekufond (ELT L 251, 15.7.2021, lk 94).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

(N+3 reegel). Kõnealune N+3 reegel¹⁰ kehtib 2021.–2027. aasta siseasjade fondide puhul, nagu on ette nähtud määrusega (EL) 2021/1060, milles käsitletakse ajavahemikku 2021–2027.

- (12) Kättesaadavad andmed liikmesriikide tulemuste kohta fondide rakendamisel osutavad ohule, et suur hulk kulukohutusi, mida saaks kasutada hiljuti tekkinud vajaduste rahuldamiseks, tuleb vabastada osaliselt põhjustel, mis ei sõltu liikmesriikidest endist, näiteks 2020.–2021. aastal koroonaviiruse pandeemia tõttu esinenud rakendusviivitused. Kui fondide rakendamise lõppkuupäeva pikendatakse aasta võrra, oleks liikmesriikidel võimalik 2014.–2020. aasta programmidega seotud eelarvelised kulukohustused täielikult ära kasutada, et lahendada probleeme, millega neil tuleb praegu Ukraina sündmuste tõttu tegeleda.
- (13) Määruses (EL) nr 514/2014 tunnistatakse, et uute või ettenägematute asjaolude esinemisel võib heakskiidetud riikliku programmi komisjoni või asjaomase liikmesriigi algatusel uuesti läbi vaadata ja vajaduse korral järelejäanud programmitöö perioodiks muuta. Sellest tulenevalt peaks olema asjakohane pidada sõda Ukrainas „uuteks või ettenägematuteks asjaoludeks“, mis õigustavad programmi rakendamise läbivaatamist ja tegevuslikku ümbersuunamist, võttes arvesse neid uusi vajadusi ja varem vastu võetud programmi konkreetseid eesmärgi.
- (14) Selleks et tagada liikmesriikidele jätkuv juurdepääs 2014.–2020. aasta siseasjade fondide kasutamata summadele, tuleb pikendada nende vahendite rahastamiskõlblikkusperioodi ühe aasta võrra ning teha vajalikud kohandused programmide rakendamise, aruandluse, hindamise ja lõpetamise kuupäevades ning vabastatud summadega seotud kuupäevades.
- (15) Selleks et rahastamiskõlblikkusperioodi pikendamine oleks võimalikult selge, tuleb kehtestada üks kindel lõpptähtpäev, millal kulud peavad olema nii kantud kui ka välja makstud.
- (16) 12. detsembri 2018. aasta määrusega (EL) 2018/2000¹¹ muudeti määrust (EL) nr 516/2014, et anda juurdepääs rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate üleandmiseks ette nähtud vahenditele ning võimaldada nende kasutamist teatavateks muudeks riikliku programmi kohasteks meetmeteks. Seda paindlikkuse põhimõtet tuleb laiendada, et uusi või ettenägematuid asjaolusid silmas pidades rahuldada pakilisi vajadusi, eelkõige liikmesriikide uusi varjupaiga- ja rändehalduse vajadusi, mis tulenevad sissetungist Ukrainasse.
- (17) Selleks et anda juurdepääs kõigile kättesaadavatele vahenditele ja hoida ära nende kaotsiminekut, mis tuleneks selliste kasutamata vahendite vabastamisest, mis on varem ette nähtud määruse (EL) nr 516/2014 alusel teatavatel konkreetsetel eesmärkidel, sealhulgas erimeetmeteks ja liidu ümberasustamisprogrammi jaoks ette nähtud vahendid, tuleb võimaldada liikmesriikidele paindlikkus neid vahendeid

¹⁰ Rakenduskavadega seotud eelarvelisi kulukohutusi võetakse aasta kaupa. N+3 reegli kohaselt tuleb aastal N võetud kulukohustuste summale vastavad eel- ja vahemaksetaotlused esitada enne 31. detsembrit aastal N+3 (näiteks kõik 2014. aastal võetud kulukohutusega seotud eel- ja vahemaksetaotlused tuleb esitada enne 31. detsembrit 2017). Maksetaotlustega katmata osa kulukohustustest vabastatakse, mis tähendab, et liikmesriik jääb nendest rahalistest vahenditest ilma. Reegli eesmärk on sundida liikmesriike rakendama projekte kiiresti ja hoida ära probleeme rahastamistsükli lõpus, et tagada ELi rahaliste vahendite haldamisel finantsdistipliin.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/2000, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 516/2014 nõukogu otsuste (EL) 2015/1523 ja (EL) 2015/1601 rakendamise toetamiseks meetmega seotud, kuid kasutamata jäänud summade uuesti sidumiseks meetmega või nimetatud summade eraldamiseks riikliku programmi muudele meetmetele (ELT L 328, 21.12.2018. lk 78).

erandkorras kasutada, pidades silmas selliseid uusi või ettenägematuid asjaolusid nagu need, mis tulenevad sissetungist Ukrainasse.

- (18) Selleks et suurendada kättesaadavate rahastamisallikate ulatust, aitamaks toime tulla ettenägematute tulevikusündmustega, on asjakohane anda liikmesriikidele ja teistele avaliku või erasektori rahastajatele võimalus teha 2021.–2027. aasta programmitöö perioodil täiendavaid rahalisi osamakseid varjupaiga- ja rändealdusele sihtotstarbelise välistulu vormis. Sihtotstarbeline välistulu kujutab endast liikmesriikide ning muude avaliku või erasektori rahastajate sihtotstarbelisi osamakseid Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (2021–2027) konkreetsete kuluartiklite rahastamiseks ning võimaldab luua täiendava valmisolekumeetme varjupaiga- ja rändealase tegevuse rahastamiseks liikmesriikides selliste kriiside ajal nagu sissetung Ukrainasse.
- (19) Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi raames antav toetus peaks täiendama eelkõige meetmeid, mida rahastatakse muudest liidu fondidest, eriti ühtekuuluvuspoliitika raames, et maksimeerida olemasolevate rahastusvahendite mõju.
- (20) Seepärast tuleks määrusi (EL) nr 514/2014 ja (EL) nr 516/2014 vastavalt muuta,
- ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 514/2014 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 17 lõige 3 asendatakse järgmisega:
- „3. Kulud vastavad erimääruste alusel toetuse saamise tingimustele, kui need on tekkinud toetusesaajal ja need on täielikult katnud määratud vastutav asutus ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 30. juunini 2024.“*
- (2) Artikli 40 lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:
- „1. Liikmesriigid esitavad 31. detsembriks 2024 järgmised dokumendid:*
- a) raamatupidamise viimase aastaaruande jaoks nõutud teave kooskõlas artikli 44 lõikega 1;*
 - b) lõppmaksetaotlus ning*
 - c) artikli 54 lõikes 1 osutatud riikliku programmi rakendamise lõpparuanne.*

„2. Maksed, mida vastutav asutus teeb ajavahemikul 16. oktoobrist 2023 kuni 30. juunini 2024, lisatakse raamatupidamise viimasele aastaaruandele.“

(3) Artikli 50 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Perioodi viimase kahe eelarveaastaga seotud kulukohustus vabastatakse vastavalt programmi lõpetamisel järgitavatele eeskirjadele.“

(4) Artikli 54 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. 31. märtsiks 2016 ja iga järgmise aasta 31. märtsiks kuni 2023. aastani (kaasa arvatud) esitab vastutav asutus komisjonile aastaaruande iga riikliku programmi rakendamise kohta eelneval eelarveaastal ja ta võib selle teabe asjakohasel tasemel avalikustada. 2016. aastal esitatav aruanne hõlmab 2014. ja 2015. eelarveaastat. Liikmesriik esitab lõpparuande riiklike programmide rakendamise kohta 31. detsembriks 2024.“

(5) Artiklit 57 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:
*„b) 31. detsembriks **2024** järelhindamise aruande riiklike programmide alusel võetud meetmete mõju kohta.“*
- b) lõike 2 punkt b asendatakse järgmisega:
*„b) 30. juuniks **2025** pärast riiklike programmide lõpetamist järelhindamise aruande käesoleva määruse ja erimääruste mõju kohta.“*

Artikkel 2

Määrust (EL) nr 516/2014 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 16 lõige 3 asendatakse järgmisega:
*„3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud lisasummad eraldatakse liikmesriikidele individuaalsete rahastamisotsustega, millega nende riiklik programm määruse (EL) nr 514/2014 artiklites 14 ja 15 sätestatud menetluse kohaselt vahekokkuvõtte tegemise ajal heaks kiidetakse või läbi vaadatakse. Asjaomaseid summasid kasutatakse üksnes käesoleva määruse II lisas loetletud erimeetmete rakendamiseks. Kui **uusi või ettenägematuid asjaolusid silmas pidades on riikliku programmi raames vaja kasutada summasid muul otstarbel, konsulteerib asjaomane liikmesriik enne kõnealuste summade kasutamist komisjoniqa.**“*
- (2) Artikli 17 lõige 9 asendatakse järgmisega:
*„9. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud lisasummad eraldatakse liikmesriikidele iga kahe aasta tagant, esimest korda individuaalsete rahastamisotsustega, millega nende riiklik programm määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 14 sätestatud menetluse kohaselt heaks kiidetakse, ja hiljem nende riikliku programmi heakskiitmise otsustele lisatava rahastamisotsusega. Kõnealuseid summasid ei kanta üle muudele riikliku programmiga hõlmatud meetmetele. Kui **uusi või ettenägematuid asjaolusid silmas pidades on vaja summasid üle kanda, konsulteerib asjaomane liikmesriik enne kõnealuste summade ülekandmist komisjoniqa.**“*

Artikkel 3

Määrust (EL) 2021/1147 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artiklile 10 lisatakse lõige 5:
„5. Käesoleva määruse kohast toetust võib rahastada ka liikmesriikide ja muude avaliku või erasektori rahastajate rahalistest osamaksetest sihtotstarbelise välistulu vormis kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2018/1046¹² artikli 21 lõikega 5.“

Artikkel 4

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja